

KLASSIKA

Sun Zi
–
Sun Bin

Kaplinski vaatleb
hiina muistse
sõjakunsti
raamatut.
Lk. 4.

SIRP

Mutt ja
Teder
Remsu
AA -filmist.
Lk. 16.

EESTI KULTUURILEHT

hind 11.90 krooni

25. jaanuar 2002

number 4 (2901)

Ooperi võimalikkusest

Armastus ja vihkamine, poliitilised intriigid ja vaba isiksus, kuulekas õukond ja meelt avaldav rahvas – kõike seda ei leia mitte ainult ooperisüžeedes, vaid ka suhtumises ooperisse. Tõsi, ooperisõdade aeg on ilmselt läbi, ooperilauljate jumaldamise asemele asunud filmistaaride kummardamine ja modellikultus, "laulvad revolutsioonid" kulgevad linnaväljakutel, mitte ooperiteatrites nagu XIX sajandil, mil ooperietendus publikut mässule sütitas. Sellest hoolimata on selge, et ooper pole mingi kivistunud jäänuk, mida muuseumis vitriiniklaasi taga ükskõikseks uurida. Ooper on elus organism – veel. Nii kaua kui ooperietendus puudutab ja kõnetab publikut, nii kaua kui publik ooperit ei karda

Pühapäeval Estonias esietenduv Giuseppe Verdi ooper "Ernani" (aluseks Hugo näidend "Hernani") avab Mati Palmi juubelinädala, mille kavas etendub veel sama helilooja "Don Carlo" (30. I) ja Mussorgski "Boriss Godunov" (1. II). Esmakordselt Eesti lavale jõudva "Ernani" on lavastanud Arne Mikk, muusikaline juht Paul Mägi. Juubilar (de Silva) kõrval on etenduses hõivatud teisedki juhtivad estoonlased, aga ka külalissolistid Itaaliast, Leedust, Lätist ja Venemaalt.

HARRI ROSPU

Armastus ja vihkamine, poliitilised intriigid ja vaba isiksus, kuulekas õukond ja meelt avaldav rahvas – kõike seda ei leia mitte ainult ooperisüžeedes, vaid ka suhtumises ooperisse. Tõsi, ooperisõdade aeg on ilmselt läbi, ooperilauljate jumaldamise asemele asunud filmistaaride kummardamine ja modellikultus, "laulvad revolutsioonid" kulgevad linnaväljakutel, mitte ooperiteatrites nagu XIX sajandil, mil ooperietendus publikut mässule süttas. Sellest hoolimata on selge, et ooper pole mingi kivistunud jäänuke, mida muuseumis vitriiniklaasi taga ükskõikselt uurida. Ooper on elus organism – veel. Nii kaua kui ooperietendus puudutab ja kõnetab publikut, nii kaua kui publik ooperit ei kardaga põlga.

Eestis suhtutakse ooperisse vastuoluliselt. Võimumedhed hakkavad tajuma ooperi esindusfunktsiooni kõrgkultuuri traditsioonilise osana, samas ooperit ikkagi umbusaldades ja sisemiselt võõristades. Kuivõrd neile ooperietenduse tuum korda läheb, on iseküsimus. Ooperiarmastajad tahavad laval kuulda ja näha näitlevaid lauljaisiksusi – soovivatult omamaiseid – ja haaravat lugu. Ja leidub neidki, kes ei usu ooperikunsti võimesse tõlgendada aega ja inimesi pealispinnast sügavalt, neile piisaks ooperist kontsertetendusena.

Ooperiteater on nende suhtumiste mõjuväljas – ka finantsiliselt. Millele loota? Lõpuks määrab ooperi püsijäämise ikkagi ainult see, kuidas õnnestub tänane, homme, ülehommene jne. ooperietendus.

Üheksakümmend aastat tagasi sõitsid Sakasamaal erirongid Richard Strauss'i ooperi esietendustele, pool aastat tagasi reisisi Eestist Sakasamaale Erkki-Sven Tüüri "Wallenbergi" esmaesitust vaatama.

Mis ohustab ooperit?

KRISTEL PAPPAL